

Št.: 092-17/2025-9

Datum: 17. 9. 2025

Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje
Vojkova cesta 61
1000 Ljubljana

ZADEVA: Pobuda za začetek ocenjevanja škode zaradi suše 2025

Spoštovani!

V letošnjem letu je bila kmetijska pridelava močno zaznamovana z neugodnimi vremenskimi razmerami, ki so povzročile zmanjšan pridelek. V letu 2025 je kmetijsko proizvodnjo prizadela vrsta naravnih nesreč – spomladanska pozeba, junijska suša, poletna neurja s točo ter dolgotrajni vročinski valovi. Posledice so razvidne v vseh panogah. Javna služba kmetijskega svetovanja (JSKS), ki deluje v okviru Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije (KGZS), redno spremlja razmere na terenu in o njih obvešča Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP), hkrati pa prizadetim kmetom nudi strokovno podporo.

Med 23. junijem in začetkom julija je Slovenijo zajel izrazit in dolgotrajen vročinski val, ki je v notranjosti trajal do 3. ali 4. julija, ob morju pa celo do 6. julija. Temperature so se več dni zapored povzpele nad 30 °C, najvišje vrednosti so bile 26. junija in 2.–3. julija, ko so v nižinah merili tudi do 37 °C. Pojavile so se le posamezne plohe in nevihte, pogosto z močnim vetrom in točo, vendar je bilo padavin malo in suša se je stopnjevala.

V obdobju med 9. in 16. avgustom je Slovenijo ponovno zaznamoval izrazit vročinski val. Prevladovalo je sončno, vroče in večinoma suho vreme, ob šibkih vzhodnih vetrovih. Najbolj izrazite temperature so bile zabeležene na Primorskem, zlasti v Slovenski Istri, medtem ko je v notranjosti zaradi suhega ozračja in jasnih noči prihajalo do večjih temperaturnih nihanj – jutra so bila razmeroma hladna, dnevi pa vroči.

Takšne vremenske razmere so močno obremenile kmetijsko pridelavo. Pomanjkanje padavin je upočasnilo rast in zmanjšalo pridelek poljščin, vinogradov ter sadovnjakov, hkrati pa povečalo potrebe po namakanju in povzročilo dodatne stroške kmetom. Pomanjkanje padavin v ključnem obdobju zorenja je negativno vplivalo na kakovost in količino pridelka ter povečalo tveganje za dolgoročne posledice na kmetijsko proizvodnjo.

Junijska suša in avgustovski vročinski val sta v kmetijstvu največ škode povzročila v Pomurju, Podravju, na Koroškem, Notranjsko-kraškem, v Slovenski Istri, Jugovzhodni Sloveniji, Spodnjeposavski regiji ter v posameznih delih Osrednjeslovenske, Gorenjske in Savinjske

regije. Najizrazitejše posledice so bile zaznane v posameznih občinah oziroma katastrskih občinah, ki so podrobneje predstavljene v skupnih zbirnikih, poslanih na MKGP.

Od poljščin je najbolj prizadeta **koruza**, ki je predvsem na lahkih peščenih tleh formirala zelo majhne in poškodovane storže. Izpad pridelka je tudi pri ostalih **krmnih rastlinah in poljščinah**, predvsem pri **soji, bučah, sončnicah in krompirju** bo manjši pridelek. Visoke temperature in pomanjkanje padavin so predvsem pri poznih sortah krompirja pustile ogromne posledice. Poleg tega so tako nastali gomolji bolj občutljivi na boleznin in mehanske poškodbe, posledično pa je zmanjšana tudi njihova sposobnost skladiščenja.

Pri **hmelju** letos pričakujemo izrazito zmanjšan pridelek, še posebej na območju Celja, Slovenj Gradca, kjer nasadov ni mogoče namakati. Zaradi trenutne visoke vlažnosti se pojavljajo težave s peronosporo, kar negativno vpliva na kakovost hmelja. Prav tako hmelj letos ponekod ni dosegel zgornje žice in je ostal ošpičen, še posebej zgodnejše sorte. Na to je vplivala junijska vročina.

Na **travinju** je na najbolj plitvih ali peščenih tleh prišlo do popolnega ožiga travne ruše. Kmetije so tako izgubile eno košnjo.

Zelenjadnice, ki niso bile namakane, so utrpeli večje izgube pridelka, pridelek pa je pogosto manj kakovosten in manj primeren za skladiščenje. Škoda zaradi visokih poletnih temperatur je tudi na zelenjadnicah, ki so bile namakane. Pridelki so v povprečju nižji, velika škoda tudi zaradi sončnih ožigov. Ocenjujemo, da je kakovost **čebule, hrena, zelja, fižola za zrnje, stročjega fižola, solatnic, korenčka, rdeče pese, itd.** zaradi visokih temperatur precej slabša, kar pomeni manjše količine tržnega blaga.

V pridelavi **sadja** so suša, visoke temperature in vročinski stres povzročili izpad pridelka in ožige na plodovih **jabolk, hrušk, breskev in nektarin**, kakovost je slabša (plodovi drobni, majhni), obstojnost krajša. Prizadete so bile posamezne sorte ameriških borovnic - listje je bilo popolnoma rjavo, plodovi so se osuli. Prizadeti so bile tudi **kakiji, fige, namizno grozdje, aronija, asimina, namizno grozdje, itd.** Škoda pa je nastala tudi v **travniških sadovnjakih**.

Pri **oljkah** suša sicer ni neposredno vplivala na količino pridelanih plodov, bo pa pomembno zaznamovala njihovo kakovost in predvsem končni izplen olja. Količina pridelka tako ne bo manjša, pričakovati pa je nižjo količino olja pridobljenega pri predelavi.

V **vinogradništvu** so visoke temperature pospešile dozorevanje grozdja in spremenile aromatski profil, kar bo vplivalo na kakovost vin, hkrati pa je suša povzročila manjšo maso jagod in s tem manjši pridelek grozdja.

Opozorili bi, da je suša povzročila posledice tudi v **živinoreji**, saj je bila pridelava krme zmanjšana, kar pomeni dodatno stroškovno obremenitev za živinorejce; hkrati je vročina povzročala toplotni stres pri živalih, z nekoliko zmanjšano mlečnostjo in prirejo. V **čebelarstvu** so visoke temperature in suša negativno vplivale na medenje poletnih rastlin, kar se odrazi v slabšem pridelku medu. V **ribogojstvu** je suša povzročila zmanjšano proizvodnjo iker in mladice (kar ogroža nadaljnjo rejo) ter padec domače samooskrbe z ribami.

Prvo oceno stanja kmetijskih kultur po junijski suši je JSKS posredovala na MKGP 1. julija 2025, prvo oceno po julijskih padavinah pa 31. julija 2025. Posodobljeno oceno stanja kmetijskih kultur, pripravljeno na ravni občin po kmetijsko-gozdarskih zavodih (zajete so vse katastrske občine), smo na MKGP posredovali 22. avgusta 2025.

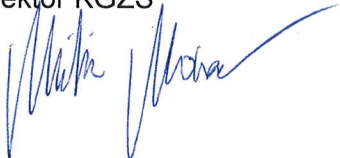
Na podlagi navedenih poročil in trenutnega stanja na terenu ugotavljamo, da je na kmetijskih rastlinah nastala nepopravljiva škoda. Zato v skladu s 7. členom Uredbe o metodologiji za ocenjevanje škode predlagamo, da se pristopi k pripravi ocene škode zaradi suše v letu 2025.

Zahtevamo, da se za natančnejše ocene pozove občine, da oblikujejo občinske komisije, ki bodo določile odstotek poškodovanosti na nivoju katastrske občine, kot to zahteva Uredba o metodologiji za oceno škode po naravnih nesrečah (podzakonski akt Zakona o odpravi posledic po naravnih nesrečah).

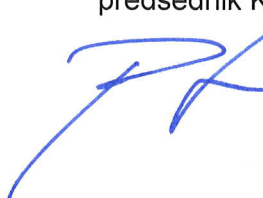
Prosimo, da se do poslane pobude opredelite in nas o vašem stališču pisno obvestite.

S spoštovanjem,

Martin Mavsar
direktor KGZS

dr. Jože Podgoršek
predsednik KGZS

Poslati:

- elektronsko na naslov urszr@urszr.si;
- gp.mkgp@gov.si;
- arhiv, tu.

